

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-12/76
URBROJ: 50301-21/32-22-3

Zagreb, 13. siječnja 2022.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	13-01-2022		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/21-09/72	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-22-04	Pril.	Vrij.
		-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o radu Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje od 5. veljače 2021. do 15. srpnja 2021. godine - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-12/21-09/72, URBROJ: 65-21-03, od 29. rujna 2021.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje od 5. veljače 2021. do 15. srpnja 2021. godine, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijelo Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije, aktom od 24. rujna 2021., daje sljedeće

MIŠLJENJE

Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) radno je tijelo Hrvatskoga sabora koje, između ostalog, ima zadaću analizirati izvješća nadležnih tijela o provedbi Strategije suzbijanja korupcije i akcijskih planova te ocjenjuje načine i rezultate provedbe. U okviru navedenog, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na nekoliko okolnosti vezano uz tekst Izvješća o radu Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje od 5. veljače 2021. do 15. srpnja 2021. godine.

U odnosu na stranicu 2. Izvješća te zaključak Nacionalnog vijeća u kojima se navodi: „Izvješće Ministarstva pravosuđa i uprave o izvršenju mjera Akcijskog plana za 2019. i 2020. godinu djelomično je prihvaćeno uz napomenu da Nacionalno vijeće inzistira da se što prije, a najkasnije do kraja godine (2021.) osiguraju uvjeti za pretraživanje, nadogradnju mrežne aplikacije i pretraživanje imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika putem aplikacije“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako su poduzeti daljnji koraci u vezi jačanja provjere imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika. U tom kontekstu, proveden je postupak javne nabave za usluge nadogradnje aplikativnog sustava za elektroničko vođenje imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika (IKS) te je potpisan ugovor s odabranim pružateljem usluga.

U okviru ostvarivanja pravnih preduvjeta za povezivanje, nastavno na službeni zahtjev Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, ministar pravosuđa i uprave je temeljem članka 28. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19.) odlukama ovlastio navedena tijela na pristup i pretragu podataka zemljišnih knjiga. Nadalje, potpisani su sporazumi Ministarstva pravosuđa i uprave s Državnim sudbenim vijećem i Državnoodvjetničkim vijećem o sadržaju i načinu uvida u osobne podatke radi pristupa potrebnim podacima, među ostalim, iz Matice vjenčanih, Matice umrlih, Evidencije državljanstva te Registra životnog partnerstva.

Nadalje, od srpnja 2021. održan je niz sastanaka s predstavnicima tijela državne uprave čiji su registri prepoznati kao neophodni za provjeru podataka iz imovinskih kartica. Budući su pojedini registri već dostupni u produkcijskoj okolini Državne sabirnice, odabrani pružatelj usluga je za te registre proveo komunikaciju sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva (u daljnjem tekstu: SDURDD) te je testno povezivanje provedeno za ukupno 12 registara.

Vlada Republike Hrvatske naglašava da nisu svi registri raspoloživi u produkcijskoj okolini Državne sabirnice. Naime, jedan dio registra FINA-e bit će povezan na SDURDD u sljedećim mjesecima dok Središnje klirinško depozitarno društvo nije u ovom trenutku povezano na Državnu sabirnicu pa se stoga pristupilo bilateralnom povezivanju. Trenutno je mrežna aplikacija za provjeru imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika u testnoj produkciji, te je u ovom trenutku zadaća Državnog sudbenog vijeća i Državno odvjetničkog vijeća da podnesu formalni zahtjev SDURDD-u za pristup podacima u produkciji nakon čega će aplikacija biti u punoj produkciji.

U odnosu na stranicu 3. Izvješća, vezano uz navedene zaključke Nacionalnog vijeća donesene na 3. sjednici održanoj 25. ožujka 2021. kao smjernice za izradu Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće:

Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine („Narodne novine“, broj 120/21. - u daljnjem tekstu: Strategija), kao jedan od prioriteta određuje jačanje antikorupcijskih mehanizama na lokalnoj i regionalnoj razini, među ostalim, i u kontekstu adresiranja pitanja transparentnosti trošenja financijskih sredstava na lokalnoj razini te osnaživanja okvira za prevenciju netransparentnog trošenja javnih sredstava te predviđa mjeru Unaprjeđenje transparentnosti prihodovne i rashodovne strane proračuna posebno za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Osim toga, prepoznaje i potrebu jačanja antikorupcijskih alata u upravljanju trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu poticanja jačanja standarda korporativnog upravljanja te posebno standarda upravljanja sukobom interesa. Također, planirano je i donošenje kodeksa ponašanja za dužnosnike, službenike, članove predstavničkih tijela za koje je predviđeno i javno deklariranje interesa, kao i jačanje preduvjeta za uključivanja građana u donošenje pravnih akata na regionalnim i lokalnim razinama.

U vezi s jačanjem kapaciteta pravosudnog sustava, Strategija predviđa više mjera koje pridonose otpornosti pravosudnog sustava na koruptivne rizike, među ostalim i jačanje kapaciteta vezano za komunikaciju pravosudnih dužnosnika i službenika s javnošću, jačanje integriteta pravosudnih dužnosnika, unaprjeđenje kapaciteta i normativnog okvira rada Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, jačanje kvalitete provedbe stečajnog

postupka te unaprjeđenje normativnog okvira za procesuiranje kaznenih djela korupcije u svrhu ubrzanja postupka.

Nadalje, kao jedan od posebnih ciljeva Strategija ističe jačanje sustava integriteta i upravljanje sukobom interesa te u okviru istog određuje, između ostalog, potrebu daljnjeg jačanja kapaciteta Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), potrebu prilagođavanja normativnog okvira uzimajući u obzir i procjene međunarodnih tijela, a što je već i u tijeku te potrebu dodatnih ulaganja i nadogradnje postojećeg sustava, kako bi se razvila odgovarajuća informatička rješenja koja bi omogućila cjelovitu automatsku usporedbu podataka iz izvješća o imovinskom stanju i podataka kojima raspolažu nadležna državna tijela.

Novim Zakonom o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, broj 143/21.), a koji uzima u obzir preporuke i mišljenja međunarodnih procjena u području upravljanja sukobom interesa, osnažuje se rad Povjerenstva, pojednostavljuje i skraćuje postupak pred Povjerenstvom te značajno širi broj obveznika Zakona. Također, Povjerenstvo će biti dodatno osnaženo i kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. unutar kojeg su osigurana sredstva za projekt koji će automatizirati proces ispunjavanja imovinskih kartica.

U odnosu na navod na stranici 5.: “Svrha Povjerenstva kao preventivnog antikorupcijskog tijela upravo se i ostvaruje kroz ukazivanje na ona postupanja koja nisu u skladu s načelima savjesnog, odgovornog, nepristranog i vjerodostojnog obnašanja dužnosti, a koja bi posljedično mogla dovesti i do neke druge, teže povrede Zakona.“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Povjerenstvo administrativno tijelo osnovano radi prevencije i utvrđivanja sukoba interesa, ali ne i etičko tijelo. Povjerenstvo kao takvo donosi upravne akte za čiju su kontrolu zakonitosti zadužena pravosudna tijela, a što nije svojstveno radu etičkih tijela. Svrha Povjerenstva je odlučivanje o sukobu interesa, njegova uloga je preventivna, a ovlasti su jasno određene Zakonom.

Povjerenstvo je pokretalo postupak i donosilo odluke o povredi načela djelovanja dužnosnika samo pozivanjem na odredbe članka 5. Zakona o sprječavanju sukoba interesa, što sukladno presudama Visokog upravnog suda i upravnih sudova nije bilo u skladu sa Zakonom o sprječavanju sukoba interesa koji Povjerenstvu nikada nije dalo takvu ovlast.

Kao jedan od posebnih ciljeva Strategija ističe i jačanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti te posebne mjere unaprjeđenja učinkovitosti normativnog okvira za ostvarivanje prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, praćenje primjene odredbi Zakona o pravu na pristup informacijama – proaktivne objave, savjetovanja s javnošću i javnosti rada tijela javne vlasti za pojedine grupe tijela javne vlasti, jačanje kapaciteta u primjeni Zakona o pravu na pristup informacijama (administrativnih, financijskih i pravni okvir), te daljnje jačanje proaktivne objave podataka od javnog interesa u otvorenom formatu za ponovnu uporabu.

Vezano za područje lobiranja, Strategija ističe potrebu razvijanja regulatornog okvira u Republici Hrvatskoj koji bi uspostavio lobističko djelovanje kao transparentnu, legalnu i legitimnu profesiju (s mogućnošću praćenja nadzora) prema najvišim etičkim standardima, a s ciljem transparentnosti rada, efikasnog upravljanja rizicima korupcije i pozitivnog utjecaja na kvalitetu propisa i odluka koje donosi zakonodavna i izvršna vlast. U ovom području planirana je digitalizacija postupaka upisa i brisanja te mogućnosti javnog pristupa podacima iz budućeg registra lobista, kao i informiranja građana o budućem normativnom okviru. U skladu s tim,

Vlada Republike Hrvatske ističe kako je planirani proces formiranja regulacije lobiranja već u tijeku te da je u okviru istog namjera regulirati sve relevantne elemente vezane za provedbu lobističke djelatnosti, između ostalog i uspostavu Registra lobista.

U odnosu na provedbu Strategije, Vlada Republike Hrvatske napominje kako ista određuje samo posebne ciljeve, mjere, odnosno usmjerenja unaprjeđenja antikorupcijskog mehanizma u ovom strateškom razdoblju, dok će se konkretne aktivnosti u okviru predmetnih mjera za postizanje postavljenih ciljeva definirati u postupku izrade pratećih provedbenih dokumenata uz Strategiju.

Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske smatra da Strategija postavlja temelj za adekvatno adresiranje, između ostalog i svih navedenih smjernica Nacionalnog vijeća.

Vežano uz kritički osvrt na stranici 3. Izvješća, a vežano za zaključak da korupcija u Hrvatskoj jača, a koji je utemeljen na rezultatima istraživanja percepcije korupcije kod građana koju je provela organizacija „Transparency International“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se temeljem istih rezultata može zaključiti kako jača nepovjerenje građana u institucije i javnu vlast, te da se temeljem navedenih rezultata istraživanja percepcije ne može zaključiti da jača korupcija. Strategija stoga naglašava kako se ne mogu zanemariti visoki postotci percepcije korupcije zastupljene u ispitivanjima javnog mnijenja za Republiku Hrvatsku budući da oni nepobitno upozoravaju na nedostatak povjerenja građana u institucije i javnu vlast.

Ipak, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je potrebno uzeti u obzir činjenicu da ovakva istraživanja nisu egzaktni pokazatelji stvarnog stanja pojavnosti korupcije u društvu, budući da se temelje na osobnom dojmu građana, na koje mogu utjecati mnogi faktori; od mentaliteta do načina izvještavanja medija o stanju u društvu i borbi protiv korupcije. Može se reći kako su podaci iz ovakvih istraživanja uvjetovani većinom dnevno političkim aktivnostima te stoga u manjem dijelu mogu donijeti objektivnu procjenu učinkovitosti i provedenosti nacionalnih strateških antikorupcijskih mjera i otpornosti postavljenog normativnog i institucionalnog okvira na korupciju, odnosno stvarnom stanju pojavnosti korupcije.

Nadalje, na stranici 7. navodi se kako će Nacionalno vijeće inzistirati na osiguravanju svih potrebnih uvjeta za potpuno neovisan rad svih tijela nositelja provedbe Strategije suzbijanja korupcije, Vlada Republike Hrvatske u odnosu na navedeno podsjeća kako su kao nositelji provedbe brojnih aktivnosti predviđenih na temelju Strategije upravo tijela državne uprave pored zakonom određenih neovisnih tijela kao što su Povjerenstvo, Povjerenik za informiranje, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave i druga.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković